

B.Com. Semester - 5 (Remedial) (CBCS) Examination
March/April-2025 (NEW COURSE)
Management Accounting - 1(Dse-3)

Time: 2:30 Hours

Marks: 70

Instructions:

1. All questions are compulsory.
2. Figures to the right indicate marks.

પ્રશ્ન. ૧ અમિત લિમિટેડના તા. 31-03-2023 તથા તા. 31-03-2024 ના રોજ ના પાકા સરવૈયા નીચે મુજબ (૨૦) છે.

જવાબદારી	31-03-23	31-03-24	મિલકતો	31-03-23	31-03-24
ઈક્વિટી શેર	128,000	512,000	કાયમી મિલકતો	640,000	1,408,000
સામાન્ય અનામત	384,000	512,000	10% ના રોકાણો	128,000	-
મૂડી અનામત	128,000	-	સ્ટોક	345,600	256,000
12% ના ડિવિડન્ડર્સ	128,000	384,000	દેવાદારો	294,400	384,000
લેણદારો	192,000	576,000	બેંકસિલક	-	1,280,000
દેવીહુંડી	64,000	320,000	નફાનુકસાન ખાતુ	128,000	-
કરવેરા ની જોગવાઈ	256,000	640,000			
કાયમી મિલકત					
ધસારા ફંડ	128,000	384,000			
બેંક ઓવરડ્રાફ્ટ	128,000	-			
	1,536,000	3,328,000		1,536,000	3,328,000

વધારાની માહિતી:

- (1) તા. 31-03-23નો આખર સ્ટોક પડતર કિંમત કરતા 10% ઓછી કિંમતે દર્શાવેલ છે જ્યારે 31-03-24નો સ્ટોક પડતર કિંમતે જ દર્શાવેલ છે.
- (2) વર્ષની શરૂઆતમાં કંપનીએ બધી મિલકતો રૂ. 768,000માં વેચી દીધી હતી અને નફો મૂડી અનામત ખાતે જમા કર્યો હતો.
- (3) મૂડી અનામતમાંથી કંપનીએ ઈક્વિટી શેરહોલ્ડર્સ ને પુરા ભરપાઈ બોનસ શેર આપ્યા હતા.
- (4) રોકાણો તેની વેચાણકિંમત પર 20% નફો મળે એ રીતે વેચેલા હતા.
- (5) વર્ષ દરમિયાન કંપનીએ રૂ. 128,000 વચગાળા ના ડિવિડન્ડના ચૂકવ્યા હતા.
- (6) વર્ષ માટે રૂ. 704,000ની કરવેરાની જોગવાઈ કરી હતી.

ઉપરના પાકા સરવૈયા અને માહિતી પરથી કાર્યશીલ મુડીના ફેરફારનો પત્રક અને ભંડોળ પ્રાપ્તિ અને ઉપયોગ દર્શાવતું પત્રક બનાવો જરૂરી ખાતા બનાવો.

અથવા

પ્રશ્ન. ૧ ધમાલ કંપનીના તા. 31-03-2023 અને 31-03-2024 વર્ષના પાકા સરવૈયા નીચે મુજબ છે. તેના પરથી ભંડોળ પ્રવાહ પત્રક તૈયાર કરો.

જવાબદારી	31-03-23	31-03-24	મિલકતો	31-03-23	31-03-24
ઈક્વિટી શેર	552,000	736,000	કાયમી મિલકતો	1,472,000	1,748,000
મૂડી અનામત	-	18,400	ઘસારો	423,200	533,600
સામાન્ય અનામત	312,800	368,000		1,048,800	1,214,400
નફા-નુકસાન ખાતુ	110,400	138,000	રોકાણો	184,000	147,200
ડિબેન્ચર્સ	368,000	257,600	ચાલુ મિલકતો	515,200	607,200
ચાલુ દેવા	220,800	239,200	પ્રાથમિક ખર્ચ	36,800	18,400
કરવેરા જોગવાઈ	165,600	156,400			
સૂચિત ડિવિડન્ડ	55,200	66,240			
નહીં ચુકવેલ ડિવિડન્ડ	-	7,360			
	1,784,800	1,987,200		1,784,800	1,987,200

વધારાની માહિતી:

- (1) એક ચંત્ર રૂ. 46,000 માં વેચેલું હતું. જ્યારે પડતર કિંમત રૂ. 92,000 હતી જેના ઉપર રૂ. 38,640 ઘસારો ગણવામાં આવેલ હતો.
- (2) કાયમી મિલકતો પર રૂ. 174,800 ઘસારો ગણેલ છે.
- (3) ડિબેન્ચર્સ રૂ. 103 લેખે પરત કરેલ હતા.
- (4) થોડા રોકાણો નફાથી વેચવામાં આવ્યા હતા. આ નફો મૂડી અનામત ખાતે જમા કરેલ છે.
- (5) રૂ. 25,760 ની કાયમી મિલકત માંડી વાળવાની છે.
- (6) આવકવેરો રૂ. 174,200 ચૂકવ્યો હતો.

પ્રશ્ન. ૨ શિવાય લિ.ના પાકા સરવૈયા નીચે મુજબ છે. નીચેની માહિતીના આધારે એકાઉન્ટિંગ સ્ટાન્ડર્ડ 3 મુજબનું (૨૦) રોકડ પ્રવાહ પત્રક તૈયાર કરો.

જવાબદારી	31-03-23	31-03-24	મિલકતો	31-03-23	31-03-24
શેર મૂડી	1,000,000	1,250,000	પાઘડી	-	25,000
સામાન્ય અનામત	250,500	300,000	જમીન-મકાન	1,000,000	950,000
નફાનુકસાન ખાતુ	152,000	153,000	ચંત્ર	750,000	845,000
બેંક લોન	350,000	-	સ્ટોક	500,000	370,000
લેણદારો	750,000	676,000	દેવાદાર	400,000	321,000
કરવેરા જોગવાઈ	150,000	175,000	બેંક	2,500	43,000
	2,652,500	2,554,000		2,652,500	2,554,000

વધારાની માહિતી:

- (1) ડિવિડન્ડની ચૂકવણી રૂ.115,000.
- (2) અનમોલ કંપનીની મિલકતો ખરીદી હતી, જે માટે રૂ. 250,000 ના શેર્સ આપ્યા હતા અને નીચે દર્શાવેલ મિલકતો ખરીદી હતી. સ્ટોક: રૂ.100,000, ચંત્ર: રૂ.125,000.
- (3) રૂ. 40,000ના નવા ચંત્ર ખરીદ્યા હતા.

- (4) યંત્રો પર રૂ. 60,000 નો ઘસારો માંડી વાળ્યો હતો અને જમીન-મકાન ઉપર રૂ. 50,000નો ઘસારો માંડી વાળ્યો હતો.
- (5) કરવેરા જોગવાઈ રૂ. 165,000ની કરી હતી અને યંત્ર વેચાણનું નુકસાન રૂ.1,000 સામાન્ય અનામત ખાતે માંડી વાળ્યું હતું.

અથવા

પ્રશ્ન. ૨ પારસ લિમિટેડના 2023-24 ને લગતા પાકા સરવૈયા નીચે પ્રમાણે છે.

જવાબદારી	31-03-23	31-03-24	મિલકતો	31-03-23	31-03-24
દરેક ₹10 નો તેવા ઇક્વિટી શેર મૂડી	1,200,000	2,100,000	પાઘડી	300,000	282,000
સામાન્ય અનામત મૂડી અનામત	840,000	540,000	જમીન-મકાન	1,230,000	840,000
નફા-નુકસાન ખાતુ	-	60,000	પ્લાન્ટ-યંત્રો	360,000	780,000
15% ના ડિબેન્યર્સ	-	600,000	રોકાણો	120,000	300,000
લેણદારો	270,000	360,000	સ્ટોક	420,000	1,050,000
દેવીહુંડીઓ	240,000	108,000	દેવાદારો	480,000	948,000
સૂચિત ડિવિડન્ડ	210,000	300,000	લેણીહુંડીઓ	78,000	252,000
કરવેરાની જોગવાઈ	240,000	276,000	બેન્ક-રોકડ	360,000	336,000
સ્ટાફ પેન્શન ફંડ	30,000	60,000	પ્રાથમિક ખર્ચા	42,000	30,000
			ડિબેન્યર વટાવ	-	36,000
	3,390,000	4,854,000		3,390,000	4,854,000

વધારાની માહિતી: 2023 અને 2024 ના વર્ષ દરમિયાન:

- (1) રૂ. 420,000 ની મૂળ કિંમતના જમીન-મકાન જેની ઘસારા બાદ કિંમત રૂ. 300,000 હતી તે રૂ. 480,000માં વેચવામાં આવ્યા. વેચાણથી મળેલ નફામાંથી મૂડી નફો મૂડી અનામત ખાતે અને મહેસુલી નફો નફા-નુકસાન ખાતે લઈ જવામાં આવ્યો હતો.
- (2) વર્ષ દરમિયાન રૂ. 510,000ની પડતરના યંત્રો ખરીદવામાં આવ્યા હતા.
- (3) ડિબેન્યર 10% ના વટાવે બહાર પાડવામાં આવ્યા હતા.
- (4) સામાન્ય અનામતમાંથી જરૂરી રકમનો ઉપયોગ કરીને વર્તમાન ઇક્વિટી શેરહોલ્ડરોને 5:2 ના પ્રમાણમાં બોનસ શેર આપવામાં આવ્યા હતા.
- (5) ગયા વર્ષનું સૂચિત ડિવિડન્ડ ચૂકવી દેવાયું અને વચગાળાના ડિવિડન્ડ પેટે રૂ. 72,000 ચૂકવવામાં આવ્યા હતા.
- (6) ગયા વર્ષના ટેક્ષ પેટે રૂ. 216,000ના કરવેરા ચૂકવવામાં આવ્યા હતા.

ઉપરોક્ત માહિતીના આધારે એકાઉન્ટિંગ સ્ટાન્ડર્ડ 3 મુજબનું રોકડ પ્રવાહ પત્રક તૈયાર કરો. (જરૂરી ગણતરીઓ જવાબના ભાગરૂપે દર્શાવો.)

પ્રશ્ન. 3 H₂SO₄ કેમિકલના એક ટન માટે પ્રમાણિત મિશ્રણ અંગેની વિગતો નીચે મુજબ છે.

(૧૫)

કેમિકલ વપરાશ કિલોદીઠ પડતર રૂ.

H	240	6
S	400	12
O	640	10

એક માસ દરમિયાન 6.25 ટન નું ઉત્પાદન થયેલ છે. જેની માહિતી નીચે મુજબ છે.

કેમિકલ વપરાશ (ટનમાં) કિલોદીઠ પડતર રૂ.

H	1.6	11,200
S	2.4	30,000
O	4.5	47,250

નીચેના વિચલનો ની ગણતરી કરો.

- (1) માલસામાન ખર્ચ વિચલન
- (2) માલસામાન ભાવ વિચલન
- (3) માલસામાન વપરાશ વિચલન
- (4) માલ સામાન મિશ્રણ વિચલન
- (5) માલસામાન પેટા વપરાશ વિચલન

અથવા

પ્રશ્ન. 3 આનંદ કંપની લિમિટેડ એક વસ્તુનું ઉત્પાદન બે મૂળભૂત કાચા માલમાંથી કરે છે. તે પ્રમાણે પડતર પદ્ધતિનો ઉપયોગ કરે છે અને કાચા માલ અંગેની નીચેના પ્રમાણે નિયત કરેલ છે:

માલસામગ્રી પ્રમાણ મિશ્રણ કિલોગ્રામ દીઠ પ્રમાણભાવ

લાકડું	40%	રૂ. 4-00
કોલસો	60%	રૂ. 3-00

પ્રક્રિયાઓમાં પ્રમાણ બગાડ 15% થાય છે. માર્ચ, 2024 દરમિયાન કંપની 1,700 કિલોગ્રામ તૈયારમાલનું ઉત્પાદન કરેલું છે. સ્ટોક તથા ખરીદીને લગતી માર્ચ, 2024ના માસની પરિસ્થિતિ નીચે મુજબની છે:

માલસામગ્રી	તા. 01.03.2024 ના રોજ નો સ્ટોક (કિ. ગ્રા)	તા. 31.03.2024 ના રોજ નો સ્ટોક (કિ. ગ્રા)	માર્ચ 2024 દરમિયાનની ખરીદી	
			કિલોગ્રામ	પડતર
લાકડું	35	05	800	3,400
કોલસો	40	50	1,200	3,000

નીચેના વિચલનની ગણતરી કરો:

- (1) માલસામાન કિંમત વિચલન
- (2) માલસામાન વપરાશ વિચલન
- (3) માલસામાન ઉપજ વિચલન
- (4) માલસામાન મિશ્રણ વિચલન
- (5) માલસામાન ખર્ચ વિચલન

અથવા

પ્રશ્ન. 4 TVS કારખાનામાં એક એકમના ઉત્પાદન માટે પ્રમાણ મજૂરી કલાકો અંગેની માહિતી નીચે મુજબ છે. (૧૫)

પ્રકાર કલાકો મજૂરી દર રૂ. કુલ રકમ રૂ.

A કામદારો	5	1.50	7.50
B કામદારો	8	0.50	4.00
C કામદારો	4	0.75	3.00

ખરેખર કામગીરી: ખરેખર ઉત્પાદન 1000 એકમો જે અંગેની વિગત:

પ્રકાર	કલાકો	મજૂરી દર રૂ.	કુલ રકમ રૂ.
A કામદારો	4,000	2.00	9,000
B કામદારો	10,000	0.45	4,500
C કામદારો	4,200	0.75	3,150

નીચેના વિચલનોની ગણતરી કરો:

- (1) મજૂરી ખર્ચ વિચલન
- (2) મજૂરી દર વિચલન
- (3) મજૂર મિશ્રણ વિચલન
- (4) મજૂર કાર્યક્ષમતા વિચલન

પ્રશ્ન. ૪ નીચેના વિગતો પરથી જરૂરી મજૂરી ખર્ચના વિચલનોની ગણતરી કરો, 1,000 એકમોના ઉત્પાદન માટે કામદાર બજેટ મિશ્રણ:

	કલાક દીઠ (રૂ.)	કામના કલાક	કુલ પ્ર. કલાક	કુલ પ્ર. ખર્ચ (રૂ.)
30 પુરુષો	4.00	50	1,500	6,000
20 સ્ત્રીઓ	3.00	30	600	1,800
10 છોકરાઓ	2.00	20	200	400

ખરેખર કામગીરી:

	કલાક દીઠ (રૂ.)	કામના કલાક	કુલ ખરે. કલાક	કુલ ખરે. ખર્ચ (રૂ.)
25 પુરુષો	4.50	50	1,250	5,625
30 સ્ત્રીઓ	3.00	30	900	2,700
10 છોકરાઓ	2.00	15	150	300

ENGLISH VERSION

Que.1 Following are the Balance Sheet of Amit Limited as on 31-03-2023 and 31-03-2024.

(20)

Liabilities	31-03-23	31-03-24	Assets	31-03-23	31-03-24
Equity Shares	128,000	512,000	Fixed Assets	640,000	1,408,000
General Reserve	384,000	512,000	10% Investments	128,000	-
Capital Reserve	128,000	-	Stock	345,600	256,000
12% Debentures	128,000	384,000	Debtors	294,400	384,000
Creditors	192,000	576,000	Bank	-	1,280,000
Bills Payable	64,000	320,000	P&L A/c.	128,000	-
Provision of Tax	256,000	640,000			
Depreciation Funds on Fixed Assets	128,000	384,000			
Bank Overdraft	128,000	-			
	1,536,000	3,328,000		1,536,000	3,328,000

Additional Information:

- (1) The Closing Stock for the year ended 31-03-2023 was valued at a 10% less than cost, whereas the closing stock for current year 31-03-2024 is recorded at cost.
- (2) In the beginning of the year, the company has sold all assets worth of Rs. 768,000 and credited profit to capital reserve account.
- (3) The company has issued bonus shares from the capital reserve account.
- (4) The investments were sold at 20% profit on selling price.
- (5) Interim dividend of Rs. 128,000 was paid during the year.
- (6) Provision for Tax of Rs. 704,000 were made during the year.

From the above information prepare a statement showing change in working capital, Fund Flow Statement and Necessary Ledger Account.

OR

Que.1 Following are the Balance Sheet of Dhamaal Company as on 31-03-2023 and 31-03-2024, Prepare Fund Flow Statement.

Liabilities	31-03-23	31-03-24	Assets	31-03-23	31-03-24
Equity Shares	552,000	736,000	Fixed Assets	1,472,000	1,748,000
Capital Reserve	-	18,400	Depreciation	423,200	533,600
General Reserve	312,800	368,000		1,048,800	1,214,400
P & L A/c.	110,400	138,000	Investments	184,000	147,200
Debentures	368,000	257,600	Current Assets	515,200	607,200
Current Liabilities	220,800	239,200	Preliminary Expenses	36,800	18,400
Provision for Tax	165,600	156,400			
Proposed Dividend	55,200	66,240			
Unpaid Dividend	-	7,360			
	1,784,800	1,987,200		1,784,800	1,987,200

Additional Information:

- (1) One Machinery was sold at Rs. 46,000; which is costing of Rs. 92,000 while calculated depreciation was Rs. 38,640.
- (2) Depreciation on Fixed Assets was Rs. 174,800.
- (3) Debentures was redeemed at Rs. 103.
- (4) Few Investments was sold on profit. This profit is credited to the Capital Reserve.
- (5) Fixed Assets of Rs. 25,760 should be written off.
- (6) Income Tax of Rs. 174,200 was paid.

Que.2 Following are the Balance Sheet of Shivay Ltd. Prepare Cash Flow Statement as per AS – 3 as given below information. (20)

Liabilities	31-03-23	31-03-24	Assets	31-03-23	31-03-24
Share Capital	1,000,000	1,250,000	Goodwill	-	25,000
General Reserve	250,500	300,000	Land-Building	1,000,000	950,000
Profit-Loss A/c.	152,000	153,000	Machinery	750,000	845,000
Bank Loan	350,000	-	Stock	500,000	370,000
Creditors	750,000	676,000	Debtors	400,000	321,000
Provision for Tax	150,000	175,000	Bank	2,500	43,000
	2,652,500	2,554,000		2,652,500	2,554,000

Additional Information:

- (1) Rs. 115,000 was paid as Dividend.
- (2) Properties was purchased from Anmol Company, in which Company provided Shares of Rs. 250,000 and acquire Stock of Rs. 100,000 and Machinery of Rs. 125,000.
- (3) New Machineries was purchased of Rs. 40,000.
- (4) Depreciation has been written off on Machinery and Land-Building of Rs. 60,000 and 50,000 respectively.
- (5) Provision of Tax of Rs. 165,000 during the year and Loss on sale of Machinery of Rs. 1,000 was transfer to General Reserve.

OR

Que.2 Following are the Balance Sheet of Paras Limited for the year ended 2023-24.

Liabilities	31-03-23	31-03-24	Assets	31-03-23	31-03-24
Equity Share Capital of Rs. 10 each	1,200,000	2,100,000	Goodwill	300,000	282,000
General Reserve	840,000	540,000	Land-Building	1,230,000	840,000
Capital Reserve	-	60,000	Plant-Machinery	360,000	780,000
Profit-Loss A/c.	360,000	450,000	Investments	120,000	300,000
15% Debentures	-	600,000	Stock	420,000	1,050,000
Creditors	270,000	360,000	Debtors	480,000	948,000
Bills Payable	240,000	108,000	Bills Receivable	78,000	252,000
Proposed Dividend	210,000	300,000	Bank-Cash	360,000	336,000
Provision for Tax	240,000	276,000	Preliminary Expenses	42,000	30,000
Staff Pension Fund	30,000	60,000	Debenture Discount	-	36,000
	3,390,000	4,854,000		3,390,000	4,854,000

Additional Information: During the Year 2023 and 2024

- (1) Land-Building of Rs. 420,000 after depreciation was Rs. 300,000 which was sold at Rs. 480,000. Capital profit after sale were taken into Capital Reserve and Revenue profit were taken into Profit & Loss A/c.
- (2) During the year, Machinery worth of Rs. 510,000 were purchased.
- (3) Debentures were issued at 10% discount.
- (4) Bonus Shares will be issued to the equity shareholders in the ratio of 5:2 from using required amount from the General Reserve.
- (5) Proposed Dividend were paid. Interim Dividend of Rs. 72,000 was paid.
- (6) Last Year's Tax of Rs. 216,000 was paid.

Based on the above information, Prepare a cash flow statement as per AS – 3.
(Indicate the necessary calculations as part of the answer.)

Que.3 Following are the details of the Standardized Mixture of One Ton of H₂SO₄ Chemical. (15)

Chemical Usage Price Per Kg.

H	240	6
S	400	12
O	640	10

6.25 tonnes are produced during a month. The Information of which is as follows.

Chemical	Usage (In Ton)	Price Per Kg.
H	1.6	11,200
S	2.4	30,000
O	4.5	47,250

Calculate following Variances:

- (1) Material Cost Variance
- (2) Material Price Variance
- (3) Material Usage Variance
- (4) Material Mix Variance
- (5) Material Sub Usage Variance

OR

Que.3 Anand Company Limited manufactures a product from two basic raw materials. Accordingly it uses the following methods and determines the raw material as follows:

Material Standard Mix Price Per Kg.

Wood	40%	Rs. 4-00
Coal	60%	Rs. 3-00

15% will be Standard Loss during this process. In March, 2024, Company has produced 1,700 Kgs of Finished Goods. The situation for the month of March, 2024 regarding stock and purchases is as follows:

Materials	Stock as on 01.03.2024 (kgs.)	Stock as on 31.03.2024 (kgs.)	Purchases during March 2024	
			Kgs.	Price
Wood	35	05	800	3,400
Coal	40	50	1,200	3,000

Calculate following Variances:

- (1) Material Price Variance
- (2) Material Usage Variance
- (3) Material Yield Variance
- (4) Material Mix Variance
- (5) Material Cost Variance

Que.4 Standard Labour hours and Rate for production of one article of TVS Factory. (15)

Category Hours Rate Rs. Total Rs.

Worker A	5	1.50	7.50
Worker B	8	0.50	4.00
Worker C	4	0.75	3.00

Actual Work: Actual Production is 1000 articles.

Category Hours Rate Rs. Total Rs.

Worker A	4,000	2.00	9,000
Worker B	10,000	0.45	4,500
Worker C	4,200	0.75	3,150

Calculate following Variances:

- (1) Labour Cost Variance
- (2) Labour Rate Variance
- (3) Labour Efficiency Variance
- (4) Labour Mix Variance

OR

Que.4 Calculate the required Labour Cost Variances from the following particulars, Labour Budget Mix for Production of 1,000 units:

	Hour Rate (Rs.)	Working Hours	Total Standard Hour	Total Cost (Rs.)
30 Men	4.00	50	1,500	6,000
20 Women	3.00	30	600	1,800
10 Children	2.00	20	200	400

Actual Working:

	Hour Rate (Rs.)	Working Hours	Total Actual Hour	Total Cost (Rs.)
30 Men	4.50	50	1,250	5,625
20 Women	3.00	30	900	2,700
10 Children	2.00	15	150	300
